СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Кафедра менеджменту та маркетингу
Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	**Пархоменко Вікторія Вікторівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/parhomenko-viktoriya-viktorivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: vvparkhomenko@nasoa.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних та семінарських занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
Обсяг:	Денна форма навчання					
	4	120	20	22	78	Залік
	Заочна форма навчання					
	4	120	2	4	114	Залік

Опис дисципліни	**Навчальна дисципліна: «Управління ризиками ЗЕД»** є вибірковим компонентом навчального плану. Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти сформувати індивідуальну освітню траєкторію. **Мета вивчення навчальної дисципліни** полягає у формуванні системи теоретичних знань і практичних навичок щодо ідентифікації, аналізу, оцінювання та управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємств, застосування кількісних і якісних методів оцінювання ризиків, вибору способів їх мінімізації та фінансування, обґрунтування управлінських рішень в умовах невизначеності міжнародного бізнес-середовища та оцінювання ефективності заходів ризик-менеджменту. **Завдання вивчення навчальної дисципліни**: засвоєння теоретичних засад ризик-менеджменту, сутності та класифікації ризиків господарської й зовнішньоекономічної діяльності; вивчення глобальних загроз міжнародного бізнесу та чинників виникнення ризиків ЗЕД; опанування форм і методів управління ризиками, кількісних та якісних методів їх оцінювання; формування практичних навичок ідентифікації, аналізу та оцінювання ризиків зовнішньоекономічних операцій; набуття вмінь обирати й обґрунтовувати методи мінімізації та фінансування ризиків, оцінювати ефективність заходів ризик-менеджменту й приймати управлінські рішення в умовах невизначеності міжнародного бізнес-середовища.

	Формат проведення дисципліни: лекції, практичні(семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	Здатність розуміти сутність, причини виникнення та класифікацію ризиків господарської й зовнішньоекономічної діяльності, визначати вплив глобальних загроз на діяльність підприємств. Здатність ідентифікувати й аналізувати ризики зовнішньоекономічної діяльності, застосовувати кількісні та якісні методи їх оцінювання для обґрунтування управлінських рішень. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти ризик-менеджменту, розробляти й обґрунтовувати заходи щодо запобігання, мінімізації та контролю ризиків зовнішньоекономічної діяльності. Здатність визначати потреби та обирати джерела фінансування ризиків зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням економічних можливостей підприємства й особливостей міжнародного бізнес-середовища. Здатність оцінювати ефективність методів управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності та приймати обґрунтовані управлінські рішення в умовах невизначеності.
Програмні результати навчання	Визначати сутність, види та причини виникнення ризиків господарської й зовнішньоекономічної діяльності, аналізувати вплив глобальних загроз на функціонування підприємств у міжнародному бізнес-середовищі. Ідентифікувати та аналізувати ризики зовнішньоекономічної діяльності, застосовувати кількісні та якісні методи їх оцінювання для обґрунтування управлінських рішень. Обирати й застосовувати методи управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності, розробляти заходи щодо їх запобігання, мінімізації та контролю. Визначати потреби у фінансуванні ризиків зовнішньоекономічної діяльності, обирати й обґрунтовувати джерела їх покриття з урахуванням можливостей підприємства та умов міжнародного бізнес-середовища. Оцінювати ефективність застосування методів управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності, аналізувати результати реалізації заходів ризик-менеджменту та приймати обґрунтовані управлінські рішення в умовах невизначеності.
Програма навчальної дисципліни	**Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління ризиками** Тема 1. Сутність та класифікація ризиків господарської діяльності Тема 2. Глобальні загрози міжнародного бізнесу Тема 3. Форми і методи ризик-менеджменту. Тема 4. Кількісні та якісні методи оцінки економічних ризиків **Змістовий модуль 2. Особливості управління ризиками в ЗЕД** Тема 5. Ризики ЗЕД Тема 6. Методи управління ризиками ЗЕД Тема 7. Джерела та методи фінансування ризиків зовнішньоекономічної діяльності Тема 8. Оцінювання ефективності методів управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності
Методи навчання	Під час проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, пояснення, обговорення теоретичних питань, дискусії, ілюстративно-роздатковий матеріал. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, письмове виконання практичних занять, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи.

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веббраузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	***Політика щодо академічної доброчесності.*** Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОА є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОА, 26 червня 2026 р., протокол № 15. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОА та Положення про академічну доброчесність НАСОА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п. 4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОА. ***Політика щодо відвідування занять.*** Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. ***Політика щодо перескладання.*** Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. ***Політика щодо оскарження результатів оцінювання.*** Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженого рішенням Вченої ради НАСОА, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, протокол від 04 листопада 2025 р. №4).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Сухарева К. В., Бікулов Д. Т., Маркова С. В., Головань О. О., Олійник О. М., Маказан Є. В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 124 с.
2. Лук'янова В. В., Свідерська А. В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємства : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2017. 239 с.
3. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю = Management of Foreign Economic Activity : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 243 с.
4. Пархоменко В. В. Управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах глобальної економічної нестабільності. *Економіка та суспільство*. 2026. № 87. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-87-20.
5. Пархоменко В. В. Трансформація архітектури ризиків у міжнародній економіці в умовах геоекономічної фрагментації. *Modern Engineering and Innovative Technologies*. 2026. № 44-04. С. 138–157. DOI: https://doi.org/10.30890/2567-5273.2026-44-04-046.
6. Пархоменко В. В. Інноваційні інструменти ризик-менеджменту в міжнародній економіці: цифровізація, Big Data та штучний інтелект. *Науковий вісник Національної академії*

статистики, обліку та аудиту. 2025. № 3–4. С. 138–151. DOI: https://doi.org/10.31767/nasoa.3-4-2025.14.
7. Пархоменко В. В. Risk Management Methods in International Economic Relations: Theoretical Approaches and Current Trends. *SWorldJournal*. 2025. Vol. 3, No. 33-03. P. 56–70. DOI: https://doi.org/10.30888/2663-5712.2025-33-03-043.
8. Пархоменко В. В., Залюбовська С. С. Трансформація середовища міжнародної економічної діяльності підприємств під впливом зовнішніх нефінансових чинників. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2026. № 3. С. 171–184. DOI: https://doi.org/10.31767/nasoa.3-2026.14.
9. ISO 31000:2018. Risk management — Guidelines. International Organization for Standardization. URL: https://www.iso.org/standard/65694.html.
10. Enterprise Risk Management — Integrating with Strategy and Performance. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), 2017. URL: https://www.coso.org/enterprise-risk-management.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Управління ризиками ЗЕД» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:	
	розв’язання практичного завдання	Від 1 до 2 балів
	тестування	Від 1 до 3 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 15 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 15 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимальна оцінка – 30 балів
Заочна форма навчання		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:	
	- розв’язання практичного / ситуаційного завдання, написання обґрунтованих аналітичних висновків	Максимальна оцінка – 10 балів
	Контрольна робота за змістовим модулем № 1	Максимальна оцінка – 30 балів
	Контрольна робота за змістовим модулем № 2	Максимальна оцінка – 30 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимальна оцінка – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка в балах**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
Залік		**Оцінка**	**Пояснення**
Зараховано	**90-100**	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналізу можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
Незараховано	**35-59**	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутня. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу. Протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.